

**FODRÁSZATI ISMERETEK
EMELT SZINTŰ SZÓBELI VIZSGA
MINTAFELADATOK ÉS ÉRTÉKELÉSÜK**

MINTATÉTEL**1. tétel****Vérzéscsillapítók és fémek**

A fodrász munkája során milyen esetekben szükséges vérzéscsillapító készítmény alkalmazása? Mondjon példát ilyen esetre!

Milyen korszerű, jelentős fájdalmat nem okozó vérzéscsillapító készítményeket alkalmazhat? Nevezzen meg két készítményt és ismertesse hatásuk lényegét!

Miért nem adsztringenseket ajánlunk vérzéscsillapításra? Hatásuk bemutatásával mondjon két konkrét érvet!

Professzionális használatra javasolná-e a timsó rudacska alkalmazását vérzéscsillapításra? Döntését három konkrét állítással indokolja!

Milyen kémiai elemek vesznek részt a timsót alkotó só létrehozásában (víztartalomtól eltekintve)?

A fémeket elemi állapotban is alkalmazhatja a fodrászatban.

Ismertesse az alumíniumfólia alkalmazásnak két gyakori lehetőségét a vegyszeres munkák során! Az alumínium milyen kémiai tulajdonságai teszik lehetővé ezeket az alkalmazásokat, illetve mit eredményezhetnek az alumínium-ionok ezeknél a vegyszeres műveleteknél?

Milyen eszközök készülnek leginkább vasból? Mondjon legalább két különböző célra készült ilyen eszközt! Milyen kémiai folyamat miatt nem alkalmas a tiszta elemi vas önmagában fodrászeszközök készítésére? Határozza meg ezt a fogalmat!

A tételhez használható segédeszköz:

Nincs szükség segédeszköze.

MINTATÉTEL ÉRTÉKELÉSE

1. tétel

Vérzéscsillapítók és fémek

A fodrász munkája során milyen esetekben szükséges vérzéscsillapító készítmény alkalmazása? Mondjon példát ilyen esetre!

Milyen korszerű, jelentős fájdalmat nem okozó vérzéscsillapító készítményeket alkalmazhat? Nevezzen meg két készítményt és ismertesse hatásuk lényegét!

Miért nem adsztringenseket ajánlunk vérzéscsillapításra? Hatásuk bemutatásával mondjon két konkrét érvet!

Professzionális használatra javasolná-e a timsó rudacska alkalmazását vérzéscsillapításra? Döntését három konkrét állítással indokolja!

Milyen kémiai elemek vesznek részt a timsót alkotó só létrehozásában (víztartalomtól eltekintve)?

A fémeket elemi állapotban is alkalmazhatja a fodrászatban.

Ismertesse az alumíniumfólia alkalmazásnak két gyakori lehetőségét a vegyszeres munkák során! Az alumínium milyen kémiai tulajdonságai teszik lehetővé ezeket az alkalmazásokat, illetve mit eredményezhetnek az alumínium-ionok ezeknél a vegyszeres műveleteknél?

Milyen eszközök készülnek leginkább vasból? Mondjon legalább két különböző célra készült ilyen eszközt! Milyen kémiai folyamat miatt nem alkalmas a tiszta elemi vas önmagában fodrászeszközök készítésére? Határozza meg ezt a fogalmat!

ÉRTÉKELŐ TÁBLÁZAT

Szemponatok, kompetenciák	Elérhető pontszám
Vérzéscsillapítók alkalmazásnak indikációja pl.:	
- véletlen baleset következtében <u>vágás</u> keletkezett a bőrön és	1
- a <u>vézés spontán nem / lassan csillapodik</u> .	1
Vény nélkül kapható korszerű vérzéscsillapító készítmények és hatásaik pl.:	
- <u>Steriblock</u> (spray)	1
- <u>Mechanikai vérzéscsillapító</u> , amely (szilárd) nedvesség hatására <u>duzzadó Na- és Ca-alginát szemcsék</u> révén „ <u>dugóként</u> ” akadályozza a vérzést.	3
- <u>Emofix</u> (kenőcs)	1
- <u>Növényi kollagént</u> tartalmaz, ami <u>elősegíti a véralvadást</u> és <u>mechanikailag is akadályozza / lassítja a vérzést</u> (gélképző).	3
Az adsztringensek:	
- <u>összehúzó</u> ,	3
- <u>vízlevonó</u> ,	
- ezáltal <u>fehérjekicsapó</u> hatású anyagok. Emiatt:	
- <u>további károsodást okoznak</u> a frissen sérült szövetben, ami	
- <u>jelentős kellemetlenséget / fájdalmat és rosszabb gyógyulási eredményt okoznak</u> a sérültnek.	2
Timsó rudacska professzionális alkalmazása <u>nem ajánlott</u> , mert:	1
- <u>fehérjekicsapó / adsztringens</u> hatású,	1
- <u>csak egy vendégen alkalmazható</u> (vérrel átvihető fertőzések miatt),	1
- <u>indokolatlan fájdalmat / kellemetlenséget</u> okoz.	1
Timsó KAl(SO ₄) ₂ ·12H ₂ O felépítésben résztvevő elemek:	
- <u>kálium</u>	4

<ul style="list-style-type: none"> - <u>alumínium</u> - <u>kén</u> - <u>oxigén</u> <p>Alumíniumfólia alkalmazására jellemzően:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>fóliás melír</u>, vagy - <u>nagymértékű színelvonás</u> esetén kerül sor. <p>Az alumínium kémiai tulajdonságai közül kiemelendők:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>amfoter</u>, azaz <u>savakban és lúgokban is oldódik</u>. Mindkét vegyszeres műveletet lúgos közegben végezzük, ezért: - <u>védőbevonat</u> szükséges. - Az alumínium <u>felületén levegő / oxidálószer hatására tömör szerkezetű hártya</u>, un. <u>védőoxidréteg</u> képződik. Ez egyrészt csökkenti a csillogását, másrészt védi a további oxidációtól a tárolás során, de <u>lúgok/savak hatására feloldódik</u>, ezért a fólia legalább egyik oldalát (csillogó) <u>lakk réteggel vonják be</u>, ami megvédi az oldódástól. <p>Alumíniumionok hatásai a kémiai hajszínváltoztatás során:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>elősegíti a H₂O₂ bomlását</u>, ami - <u>oxigén gáz képződésével jár</u>. (Habzás, fólia felfúvódása...) - <u>gyorsíthatja / katalizálhatja az oxidációs folyamatokat</u>, ami - <u>intenzívebb hőfelszabadulást okozhat</u>. (Nagyobb szerkezet károsodás a folyamat miatt...) <p>Főként vasból készülő eszközök pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>ollók</u>, - <u>borotva</u>... <p>A csupán elemi vasból készült eszközök hajlamosak lennének a <u>korrózióra</u>, ami a <u>fémek felületén kezdődő oxidációs károsodás</u>.</p>	<p>2</p> <p>1+1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>4</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>2</p>
Összesen	40 pont
Előadásmód, logikai helyesség (segédtábla):	
Megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód (0-5 pont)	
A felelet összefüggéstelen logikai rendszere követhetetlen.	0 pont
A felelet sok súlyos logikai hibát tartalmaz, illetve a megfogalmazások szakszerűtlenek.	1-2 pont
A felelet nagyrészt logikusan felépített, csak néhány logikai hibát tartalmaz. A vizsgázót többször kell kisegíteni mondanivalója megfogalmazásához.	3-4 pont
A felelet minden része logikus rendszerbe foglalt. A vizsgázó csak ritkán keresi a szavakat mondanivalója megfogalmazásához.	5 pont
5	
Szakmai nyelvezetű beszédkészség (segédtábla):	
Szaknyelv helyes alkalmazása (0-5 pont)	
A vizsgázó tájékozatlan a szakkifejezések használatában.	0 pont
A vizsgázó a szakkifejezések használatában gyakran téved.	1-2 pont
A vizsgázó többnyire szakszerűen használja a szakkifejezéseket.	3-4 pont
A vizsgázó helyesen használja a szakkifejezéseket.	5 pont
5	
Összesen	50 pont